

**PLAN ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ
SUBREGIONU ZACHODNIEGO WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO**

**RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
FAZA 1.**

Kraków, maj 2023 r.

Wykonawca:

VIA VISTULA Sp. z o.o.

ul. Nowowiejska 35/5

30-052 Kraków

Zespół autorski:

Bartłomiej Wiertel, Mateusz Szpórnóg, Wiktor Wlazły, Piotr Góralski, Grzegorz Romaniak, Szymon Ściga, Michał Żuławiński, Marcelina Kowalczyk, Anna Małek

Zamawiający:

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego

Województwa Śląskiego

Ul. Rudzka 13C

44-200 Rybnik

Sfinansowano w ramach reakcji Unii Europejskiej na pandemię COVID-19

Spis treści

1	Wstęp.....	7
2	Przebieg spotkań konsultacyjnych	11
3	Wyniki konsultacji.....	15
3.1	Obszar – Transport Publiczny	15
3.2	Obszar – Ruch rowerowy i pieszy.....	21
3.3	Obszar – Transport indywidualny i towarowy.....	25
3.4	Obszar – Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne.....	29
3.5	Obszar – Powiązania ponadregionalne.....	32
3.6	Obszar – Dialog z mieszkańcami	35
3.7	Potencjalne scenariusze	38
4	Podsumowanie	43
	Spis tabel	44
	Spis rysunków	44
	Spis fotografii.....	44

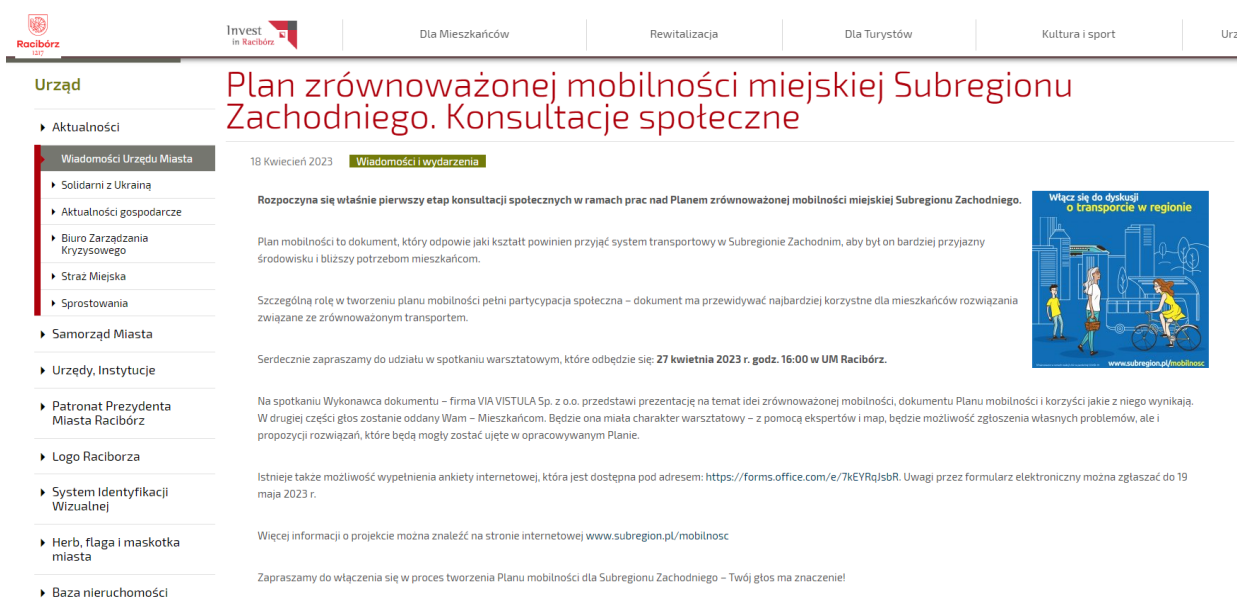
1 Wstęp

Partycypacja społeczna stanowi istotny komponent tworzenia planów zrównoważonej mobilności miejskiej. Opinia mieszkańców co do aktualnego stanu funkcjonowania systemu mobilności na terenie Subregionu Zachodniego pozwoli na wyciągnięcie właściwych wniosków do diagnozy, a przez to także w kolejnym etapie zaproponowanie bardziej adekwatnych rozwiązań.

Faza 1. konsultacji społecznych w ramach Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego, której głównym celem było zapoznanie uczestników z ideą SUMP, a także wyrażenie przez nich opinii co do aktualnego funkcjonowania systemu transportowego obszaru, miała miejsce w dniach 24-27 kwietnia 2023 r. Konsultacje odbywały się w godzinach popołudniowych. Zorganizowanych zostało sześć spotkań w siedzibach poszczególnych miast powiatowych. Skierowane były one zarówno do mieszkańców, jak i przedstawicieli administracji samorządowej.

Przed przystąpieniem do procesu konsultacji prowadzona była akcja promocyjna obejmująca:

- emisję spotów radiowych w dniach 17-21 kwietnia 2023 r. – jednego w godzinach porannego szczytu komunikacyjnego i jednego w godzinach popołudniowego szczytu komunikacyjnego w dwóch rozgłośniach radiowych (Radio90 i Radio Vanessa);
- informację zawartą na stronach internetowych lub społecznościowych samorządów wchodzących w skład Subregionu Zachodniego – materiały do zamieszczenia na stronach zostały przekazane przez Wykonawcę w dniu 18 kwietnia 2023 r.;

The screenshot shows the website of the Racibórz City Office. The main navigation bar includes links for 'Urząd', 'Invest w Racibórze', 'Dla Mieszkańców', 'Rewitalizacja', 'Dla Turystów', 'Kultura i sport', and 'Urząd'. The left sidebar contains a menu with categories like 'Aktualności', 'Wiadomości Urzędu Miasta', 'Solidarni z Ukrainą', 'Aktualności gospodarcze', 'Biuro Zarządzania Kryzysowego', 'Straż Miejska', 'Sprostowania', 'Samorząd Miasta', 'Urzędy, Instytucje', 'Patronat Prezydenta Miasta Racibórz', 'Logo Raciborza', 'System Identyfikacji Wizualnej', 'Herb, flaga i maskotka miasta', and 'Baza nieruchomości'. The main content area features a news article titled 'Plan zrównoważonej mobilności miejskiej Subregionu Zachodniego. Konsultacje społeczne' dated 18 Kwiecień 2023. The article text states: 'Rozpoczyna się właśnie pierwszy etap konsultacji społecznych w ramach prac nad Planem zrównoważonej mobilności miejskiej Subregionu Zachodniego. Plan mobilności to dokument, który odpowie jaki kształt powinien przyjąć system transportowy w Subregionie Zachodnim, aby był on bardziej przyjazny środowisku i bliższy potrzebom mieszkańcom. Szczególną rolę w tworzeniu planu mobilności pełni partycypacja społeczna – dokument ma przewidywać najbardziej korzystne dla mieszkańców rozwiązania związane ze zrównoważonym transportem. Serdecznie zapraszamy do udziału w spotkaniu warsztatowym, które odbędzie się: 27 kwietnia 2023 r. godz. 16:00 w UM Racibórz. Na spotkaniu Wykonawca dokumentu – firma VIA VISTULA Sp. z o.o. przedstawi prezentację na temat idei zrównoważonej mobilności, dokumentu Planu mobilności i korzyści jakie z niego wynikają. W drugiej części głos zostanie oddany Wam – Mieszkańcom. Będzie ona miała charakter warsztatowy – z pomocą ekspertów i map, będzie możliwość zgłoszenia własnych problemów, ale i propozycji rozwiązań, które będą mogły zostać ujęte w opracowywanym Planie. Istnieje także możliwość wypełnienia ankiety internetowej, która jest dostępna pod adresem: <https://forms.office.com/e/7kEYRqJsbR>. Uwagi przez formularz elektroniczny można zgłaszać do 19 maja 2023 r. Więcej informacji o projekcie można znaleźć na stronie internetowej www.subregion.pl/mobilnosc. Zapraszamy do włączenia się w proces tworzenia Planu mobilności dla Subregionu Zachodniego – Twój głos ma znaczenie!

Rysunek 1.1 Informacja ze strony internetowej UM Racibórz dot. konsultacji społecznych SUMP

źródło: strona internetowa UM Racibórz – www.raciborz.pl (dostęp 04.05.2023 r.)

Rysunek 1.2 Post na portalu Facebook UM Jastrzębia-Zdroju zapraszający do udziału w spotkaniu

źródło: Facebook (dostęp 04.05.2023 r.)

- plakaty i ulotki informujące o spotkaniach, które były dystrybuowane w poszczególnych gminach w dniach 20 (Rybnik i gminy powiatu rybnickiego) i 21 (pozostałe gminy) kwietnia 2023 r.

Rysunek 1.3 Przykładowy plakat zapraszający do udziału w spotkaniu

źródło: opracowanie własne

O odbywających się konsultacjach pisały także niezależnie lokalne serwisy internetowe, w oparciu o informacje przekazywane przez strony samorządowe.

Tabela 1.1 zawiera podstawowe informacje o spotkaniach, a także frekwencji uczestników zgodnie z listami obecności.

Tabela 1.1 Frekwencja na spotkaniach warsztatowych

TERMIN	spotkanie	Liczba uczestników łącznie	Liczba przedstawicieli urzędów
24.04.2023 r. godz. 16:00	dla mieszkańców Rybnika	23	13
24.04.2023 r. godz. 17:00	dla mieszkańców powiatu rybnickiego	9	7
25.04.2023 r. godz. 17:00	dla mieszkańców Jastrzębia-Zdroju	11	5
26.04.2023 r. godz. 17:00	dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego	11	6
27.04.2023 r. godz. 16:00	dla mieszkańców powiatu raciborskiego	12	7
	SUMA:	66	38

źródło: opracowanie własne

Należy wskazać, że na spotkaniach dedykowanych powiatom ziemskim udział liczby mieszkańców gmin ościennych względem miasta powiatowego, niebędących przedstawicielami lokalnej administracji, był marginalny.

W ramach konsultacji dystrybuowane były także ulotki, których podstawowym celem było zapoznanie odbiorców z celami i korzyściami wynikającymi z opracowania dokumentu, a także przewidywanym harmonogramem prac.

Rysunek 1.4 Awers i rewers ulotek dystrybuowanych w ramach Fazy 1. Konsultacji

źródło: opracowanie własne

2 Przebieg spotkań konsultacyjnych

Spotkania konsultacyjne miały charakter informacyjno-warsztatowy. Każdorazowo były prowadzone i moderowane przez trzech pracowników Wykonawcy – firmy VIA VISTULA Sp. z o.o. mających doświadczenie uczestnictwa w tego typu procesach. W spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele Zamawiającego.

Spotkania były podzielone na dwie części:

- informacyjną, w której prowadzący przedstawiał prezentację dotyczącą dokumentu SUMP, idei zrównoważonej mobilności, korzyści jakie można osiągnąć z wdrażania rozwiązań przewidzianych w dokumencie w życie;
- warsztatową, w której uczestnicy byli dzieleni na około 6-7-osobowe grupy, w których omawiane były poszczególne obszary problemowe.

Uczestnicy warsztatów mieli do dyspozycji mapy całego obszaru, powiatów i gmin, na których mogli w trakcie dyskusji grupowej zaznaczać obszary problemowe, czy wizualizować swoje pomysły. Uwagi i obserwacje były zapisywane na dedykowanych formularzach bezpośrednio przez uczestników lub przez przedstawiciela Wykonawcy. W przypadku konsultacji dedykowanych mieszkańcom powiatu rybnickiego, z uwagi na niską frekwencję, a także przeważającą obecność przedstawicieli samorządowców zamiast warsztatów odbyła się dyskusja, z której sporządzona została notatka.

Prezentacja dedykowana części warsztatowej obejmowała szereg pytań pomocniczych (zgodnych z Opistem Przedmiotu Zamówienia), niemniej dyskusja w grupach była także moderowana przez osoby prowadzące konsultacje, tak aby pozyskać od uczestników informacje kluczowe z punktu widzenia diagnozy stanu istniejącego. Dyskusja obejmowała następujące obszary problemowe:

- Transport publiczny,
- Ruch rowerowy i pieszy,
- Transport indywidualny i towarowy,
- Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne,
- Powiązania ponadregionalne,
- Dialog z mieszkańcami,
- Potencjalne scenariusze.

Fotografie poniżej przedstawiają poszczególne spotkania konsultacyjne.

Fotografia 2.1 Spotkanie dla mieszkańców Rybnika
źródło: opracowanie własne

Fotografia 2.2 Spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego
źródło: opracowanie własne

Fotografia 2.3 Spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego

źródło: opracowanie własne

Fotografia 2.4 Spotkanie dla mieszkańców Jastrzębia-Zdroju

źródło: opracowanie własne

Fotografia 2.5 Spotkanie dla mieszkańców Żor

źródło: opracowanie własne

Fotografia 2.6 Spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

źródło: opracowanie własne

3 Wyniki konsultacji

W kolejnych podrozdziałach przedstawione zostaną zgłoszone przez uczestników postulaty w poszczególnych obszarach problemowych, z zachowaniem oryginalnej pisowni. W przypadku gdy miała miejsce praca w grupach – zestawione zostaną uwagi ze wszystkich, nawet jeżeli zgłoszone uwagi będą się powtarzać. Pozwoli to na wskazanie najbardziej problemowych obszarów, zgłaszanych przez uczestników konsultacji.

3.1 Obszar – Transport Publiczny

Tabela 3.1 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze transportu publicznego

Rybnyk – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Często autobusy jadą wszystkie na raz, a potem jest luka („14” i „13”) • Na Placu Wolności stoją i czekają autobusy (po co?) • Dużo osób skarży się na nieczytelną stronę www • Należy wprowadzić mapki, do poprawy otwieranie rozkładów • Nie działa system SIP, zepsuty • Nawet jak SIP działa, nie wyświetla innych przewoźników • Rozmiar autobusów często niedostosowany do szczytu komunikacyjnego (rano, na godz. 8:00 np. z Golejowa) • Atrakcyjne bilety zrównoważone • Urealnienie czasów przejazdu, poprawa punktualności • Powinny być wyszczególnione (i oznakowane) przystanki na żądanie i przystanki obowiązkowe, gdzie autobusy mają się zatrzymywać zawsze • Dla starszych osób: zaznaczać kluczowe lokalizacje • Czasem komunikaty są wyciszone, powinien być standard • Numerowanie przystanków (jak w W-wie, np. Plac na Rozdrożu 01, 02, 03 itp..) • Często przepelnione autobusy • Czy naprawę autobusy są dostosowane do wózków dziecięcych i inwalidzkich • W weekend mała ilość połączeń między gminami • Brak możliwości przewozu roweru awaryjnego • Mała ilość węzłów przesiadkowych • Wspólny bilet dla różnych środków transportu • Nieczytelna aplikacja • Lepsze dbanie o komfort pasażerów • W tygodniu, w ciągu dnia duża dostępność, godziny nocne oraz weekendy słaba dostępność linii autobusowych • Połączenia z ościennymi gminami np. Knurów są bardzo ograniczone • Centrum przesiadkowe jeśli byłoby dobrze skomunikowane • Transport kolejowy, linie do Żor, Szczygłowice, Knurów. Rybnik Towarowy (jako centrum przesiadkowe) ale mały parking. Transport kolejowy jest niedopasowany do innych linii kolejowych żeby umożliwiło to przesiadki. Więcej pociągów, dłuższe skład, częściej powinny jeździć, w Czerwionce pociągi tracą dużo czasu bo jest jeden tor • Jeśli transport zbiorowy jest mało idealny to powinny być tańsze bilety, żeby zrekompensować te niedogodności. • Nie wszystkie dzielnice Rybnika są dobrze skomunikowane z Centrum • Słaba promocja zniżek na transport zbiorowy • Gminy ościenne słaba komunikacja z miastem rdzeń, zbyt mało linii

- Zbyt mało autobusów sezonowych: Pniówek, Kamień
- Zła jakość taboru, likwidacja starego taboru
- Słabsza obsługa komunikacyjna obszarów zabudowy jednorodzinnej np. Popielów
- Jednolity bilet na kolej... i autobusy
- Potencjał kolejowy wymagający dalszych analiz
- Brak integracji ZTZ i ZTM Jastrzębie
- Zbyt dużo aplikacji
- Brak Park and Ride na obrzeżach (dzikie Park and Ride Rybnik Towarowy)
- Stojaki przy przystankach
- Dostępność, cena biletów
- Brak buspasów
- Priorytet dla autobusów w centrum miasta
- Problem ze zbyt szybko odjeżdżającymi autobusami
- Brak nocnych połączeń autobusowych

RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego

- Lyski – Eko okna organizuje przewóz
- Czerwionka-Leszczyny - centra przesiadkowe – brakuje ich
- Czerwionka-Leszczyny - brak miejsc parkingowych wokół osiedli mieszkaniowych
- Lyski – niska częstotliwość kursowania pociągów; problem dla dzieci, które dojeżdżają do szkoły (niektórzy mają zajęcia 13-20)
- Ogólny problem to częstotliwość kursowania pociągów
- Problem z finansowaniem
- Problem z transportem publicznym między gminami, między powiatami
- Potrzebna jest zachęta do współpracy dla władz gmin, powiatów
- Czerwionka-Leszczyny – przydałby się punkt przesiadkowy przy węźle autostradowym
- Potrzebna jest edukacja mieszkańców
- Droga wojewódzka nr 925 w planach nie ma rezerwy na chodniki, drogi dla rowerów
- Lyski – problem z parkingami (brak odpowiedniej nawierzchni, brak asfaltu)
- Problemem jest duża liczba przewoźników – dobrze byłoby skoordynować ich rozkłady jazdy (zachęcić ich do współpracy), tak aby przesiadka trwała max. 15 min
- MZK Jastrzębie do wysadzenia
- Czerwionka-Leszczyny – najważniejsza jest kolej
- Nie ma aplikacji w gminach, za pomocą których można byłoby kupić bilet, co utrudnia korzystanie z transportu publicznego
- Nie ma połączeń w godzinach wieczornych

WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego

- Marszrutki
- Kręgosłupem transportu publicznego może być szybka kolej typu szynobus wraz z centrami przesiadkowymi, do których można będzie dojechać różnymi środkami transportu lub dojść pieszo
- lokalizacje umożliwiającą korzystanie z transportu publicznego jak największej liczby pasażerów
- zwiększenie częstotliwości kursów autobusowych, dostosowując do potrzeb mieszkańców (uczniowie, dojazd do pracy, urzędu, przychodni), w tym kursy weekendowe
- zintegrowanie biletu

- dostosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych
- zwiększenie dostępności transportu publicznego (ilość przystanków, rozkłady jazdy)
- utworzenie linii przyspieszonych
- organizacja połączeń międzyregionalnych
- organizacja tzw. buspasów celem poprawy punktualności i przyspieszenia autobusów
- planowane centrum przesiadkowe Rydułtowy pl. Ofiar Terroru (obecny dworzec PKP)
- W dni robocze w Wodzisławiu słaba częstotliwość kursów, weekend jeszcze gorzej. TP jest tylko dla uczniów i osób starszych
- Szybciej samochodem niż pociągiem lub autobusem
- Komunikacja miejska gorzej zorganizowana niż powiatowa
- Dobór środka transportu odpowiedni do pogody, dnia tygodnia, wieku
- Cena, przystanki, częstotliwość TP marzy być kompatybilne – niższe ceny niż transport samochodem
- Operatorzy transportu powinni wypracować wspólne wizje, lepiej planowane trasy, krótsze ale więcej linii
- Niedobczyce słabo skomunikowane z Wodzisławiem
- Powiat lepiej skomunikowany z gminami ościennymi

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta

- Coraz mniej autobusów, o 1/3 autobusów mniej
- Brak synchronizacji z pociągami
- Brak komunikatów zewnętrznych jakich autobusów
- Wewnętrzne komunikaty niedostosowane
- Brak informacji głosowych na tablicach
- Niedostosowanie graficzne rozkładu jazdy (WCAG)
- SJZ -> Racibórz brak dojazdu w ogóle komunikacją publiczną
- SJZ, Rybnik -> brak połączeń do Gliwic
- Częstotliwość kursów powinna być większa
- Mogłyby być wyższe ceny transportu publicznego byleby było więcej kursów
- Prototypowanie większej ilości kursów
- Utrzymanie zimowe
- Zakaz dla turystycznych i pracowniczych na przystankach
- Źle zaplanowane godziny odjazdów – kilka autobusów jednocześnie, a później długa przerwa
- Brak autobusu nocnego dla pracowników kopalni
- Aplikacja do planowania podróży
- Zbyt mała ilość połączeń z niektórymi miastami w województwie (Bielsko, Gliwice)
- Konkurencyjność kolei jeśli chodzi o czas i koszty mogłaby być powodem rezygnacji ze spalinowego transportu zbiorowego
- Centra przesiadkowe jeżeli byłyby dobrze skomunikowane z innymi gminami
- Jeden bilet na kilka środków transportu jako udogodnienie
- Cyfryzacja zakupu biletów
- Komun. Miejska duże miasto tak, małe miasto nie
- Brak pasażerów którzy sfinansują kom. miejską co 10 min
- TEK – pytać fachowców jak kolej ma przebiegać. Kierunek pawłowicki szkody górnicze
- Komunikacja miejska stawianie warunków jak maska, łapanki
- Ford – Fordlandia „Nowy Wspaniały Świat” Huxleya
- Jak ufać komunikacji jeśli stawiano warunki jak maske

<p>ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • BKM Żory jest dobrą ideą ale częstotliwość kursowania jest zbyt mała – z tego powodu mieszkańcy wybierają samochód • Zbyt duże rozproszenie budynków generuje duży koszt • Bardzo słaba dostępność kolei • Oddalenie dworca PKP od ludzkich skupisk • BKM – zwiększenie częstotliwości kursów na rzecz ograniczenia dojazdów samochodów osobowych • Zwiększając częstotliwość zwiększą się koszty utrzymania (podatki), zbyt mała efektywność • Linie powinny być ósemkowo-promieniste • Skomplikowany układ tras • W przypadku dojazdów do szkół problemem jest zakup biletu miesięcznego: w przypadku autobusów Komunikacji Miejskiej w Rybniku, bilet można kupić tylko w Rybniku, osobiście. • Brak połączeń liniami szybkimi pomiędzy miastami, co jest zagrożeniem pogarszającym dostępność. • W chwili obecnej Żory obsługują: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bezpłatna komunikacja miejska z Żor (BKM), ○ MZK Jastrzębie-Zdrój, ○ Komunikacja Miejska w Rybniku, ○ Połączenia do Pszczyny i Tychów   • Problemem jest obłożenie linii nr 6, która powinna być odciążona. • Istotne połączenie w obszarze Żor to połączenie Rybnik – Jastrzębie. • Obsługa osiedli w Żorach jest na przyzwoitym poziomie, gorzej wygląda obsługa dzielnic peryferyjnych. • W okresie międzyszczytu komunikacyjnego kierowcy BKM mają 20 minutową obowiązkową przerwę. • Linia nr 8 wykorzystuje wszystkie możliwości przewozowe jakie są (tabor). • Bezpłatna komunikacja miejska w Żorach – 720 000 wozokilometrów rocznie. • 17 minut – czas przejazdu z Os. Pawlikowskiego do centrum Żor. • Wiaty spełniają wymagania pasażerów, nie potrzeba w tym zakresie interweniować. • Średnia odległość międzyprzystankowa w Żorach to 600m pomiędzy przystankami, zmiany tras są wprowadzane w wyniku zmian w rozkładach jazdy. • Wrzesień 2014 roku – 100 uwag do zmian i przebiegów linii bezpłatnej komunikacji miejskiej w Żorach, niemal wszystkie zostały uwzględnione za wyjątkiem tych, które się wykluczały. • Podatność na kongestię to problem dla DK81, która rozcina Żory – 1 wypadek lub zdarzenie zmienia całkowicie rozkład jazdy. • Centrum przesiadkowe w Żorach funkcjonuje poprawnie. • Przejazd przez tory kolejowe ul. Dworcowa – przy zamkniętych zaporach generowane są takie opóźnienia, że do końca dnia pojazdy nie mogą tego wyrównać. • 3500 pasażerów dziennie korzysta z linii 2 – można poprawić sytuację poprzez rozwój BKM, możliwość linii Rogoźna – Żory – ul. Graniczna. • Ulica Gajowa – pasażerowie z Rogoźnej jadą do ul. Gajowej. • Baranowice – uruchomienie nowych połączeń? • Propozycja TeleBusa na Baranowice. • Nie będzie małych autobusów, gdyż są nieopłacalne ekonomicznie, dlatego z nich zrezygnowano.

- Badania frekwencji przed COVID w 2020 roku były, w 09/2022 wykonywało MZK Jastrzębie.
- Rogoźna 09, Bajerówka 05, problem na 5 bo mamy uczniów.
- Zwiększyć częstotliwość kursowania przez Bajerówkę.

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Kwestia edukacji, uświadamiania
- Wprowadzenie pewnych ograniczeń w poruszaniu się pojazdami prywatnymi
- Jeden bilet
- Dynamiczna informacja pasażerska
- Centra przesiadkowe
- Stojaki rowerowe przy przystankach rowerowych, przy dużych węzłach
- Stojaki rowerowe przy szkołach
- Rozwiązanie parkowania hulajnog w miejscach wyznaczonych -> zaproponowanie hulajnogi, aby zakończyć czas korzystania w miejscu przeznaczonym
- Zintegrowanie siatki połączeń dopasowanej np. do dojazdów do szkół
- Upowszechnienie aplikacji „Jak dojadę”
- Możliwość przewozu rowerów komunikacją publiczną
- Jasne godziny szczytu rano/popo
- Pustki w autobusach w godzinach wieczornych
- Komunikacja miejska jest marginalna poza godzinami szczytu
- Socjalna rola komunikacji zbiorowej
- Uchwała przystankowe -> zbyt niskie opłaty
- Są inwestycje w przystanki
- Wagony rowerowe -> pomysł?
- Niska gęstość przystanków
- Markowice – autobus tylko co godzinę
- Komunikacja powinna być bezpłatna na terenie miasta
- Przepięnienie autobusów w godzinach szczytu
- Zbyt długie trasy przejazdów autobusów
- Kuźnia – Racibórz – brak połączeń szkolnych
- Konieczność większego taboru w godzinach szczytu
- Wprowadzenie rozwiązań na zasadzie telebusa z możliwością kupna biletu przez dedykowaną aplikację
- Zbyt duża odległość międzyprzystankowa w miejscowościach
- W zakładzie EKO OKNA istnieją przejazdy pracownicze
- Potrzeba zbudowania parkingu P+R w Markowicach, przydatne będą również hulajnogi, które można by zostawić w bezpiecznej wiacie
- Brak możliwości usprawnienia transportu publicznego, tak aby był bardziej efektywny niż transport indywidualny.
- Rozwiązania transportu publicznego powinny być prowadzone głównie lokalnie
- Częstotliwość kursowania autobusów jest zbyt niska.
- Czas przejazdu autobusów jest zbyt długi.
- Połączenie piesze między przystankami kolejowymi a autobusowymi jest źle zaprojektowane – długi czas dojścia podczas przesiadki.

- Zbyt małe zatoczki autobusowe w Raciborzu (np. przy szpitalu – po przyjeździe autobusu, który ma zaplanowany odjazd kilkadziesiąt minut później jest trudność z postojem kolejnych autobusów).
- Propozycja integracji taryfowo-biletowej różnych przewoźników.
- Trasy niektórych autobusów są wydłużone na ul. Władysława Reymonta. Autobusy wyjeżdżające z ul. Księdza Józefa Londzina mają nakaz skrętu w prawo i zawracają na rondzie ok. 1km dalej.
- Powiększenie parkingu przy dworcu PKP.

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Uwagi zgłoszone przez uczestników konsultacji są w większości zbieżne we wszystkich lokalizacjach. Najczęściej dotyczyły one niewystarczającej, a także malejącej częstotliwości kursowania autobusów, w szczególności w godzinach poza szczytowych, w tym wieczornych. Brak jest także atrakcyjnej komunikacji nocnej, która umożliwiałaby także powrót pracowników z drugiej i trzeciej zmiany w zakładach pracy. Rozkłady jazdy nie są skoordynowane zarówno pomiędzy poszczególnymi liniami autobusowymi, jak i pomiędzy różnymi środkami transportu (w szczególności z pociągami).

Niewystarczająca częstotliwość kursowania przekłada się także na niski komfort podróży, o czym można wnioskować po zgłaszanych na spotkaniach przepełnieniach autobusów.

Istotną kwestią jest także obsługa obszarów wiejskich i peryferyjnych miast, która zdaniem mieszkańców jest niewystarczająca. Dotyczy to także słabej dostępności przystanków tj. dużej odległości dojazdu.

Na obszarze Subregionu Zachodniego funkcjonuje wielu organizatorów transportu, co przekłada się na skomplikowanie układu sieci, a także brak integracji biletowej i informacyjnej. Kwestia uporządkowania tego stanu rzeczy pojawiała się na wszystkich spotkaniach.

W zakresie informacji pasażerskiej zgłaszano jej awaryjność (Rybnik), brak uwzględnienia wszystkich przewoźników, a także zasadność co do takich inwestycji (Racibórz). Zwrócono uwagę na wielość aplikacji służących do planowania podróży, ale także na ich nieczytelność bądź skomplikowanie.

W trakcie rozmów z mieszkańcami pojawiała się również kwestia związana ze skomplikowaniem całego systemu pobierania opłat w Rybniku i Jastrzębiu-Zdroju (e-portmonetki) – osoby, które nie znają systemu mogą czuć się zagubione lub muszą wykupić drogi bilet u prowadzącego pojazd, co może je zniechęcić do korzystania z transportu zbiorowego w przyszłości.

Mieszkańcy pozytywnie odnieśli się do idei centrów przesiadkowych, niemniej ich właściwe funkcjonowanie jest uzależnione od optymalnego ukształtowania marszrut linii autobusowych tak aby możliwy był z nich dojazd do wszystkich części poszczególnych miast.

W kwestii transportu kolejowego zwrócono uwagę na jego obecną słabą dostępność przestrzenną i częstotliwość kursowania. Brak jest uporządkowanych parkingów Park+Ride (funkcjonują tzw. „dzikie parkingi”), jak i stanowisk Bike+Ride – zarówno przy stacjach i przystankach kolejowych, jak i autobusowych. Zdaniem części mieszkańców transport kolejowy mógłby pełnić ważną rolę w obsłudze zarówno miast, jak i całego regionu.

Brak jest atrakcyjnych połączeń transportem zbiorowym pomiędzy poszczególnymi miastami Subregionu Zachodniego.

3.2 Obszar – Ruch rowerowy i pieszy

Tabela 3.2 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze ruchu rowerów i pieszych

<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewłaściwe rozmieszczenie pasów (czasem) np. przy Rudzie nie ma jak przejść na przystanek przy Carrefour • Stosunkowo dobra sieć dróg rowerowych, jednak brak pomiędzy nimi połączeń (często) • Niebezpieczne hulajnogi na chodnikach • Niebezpieczne, niedoświetlone przejścia • Doświetlenie parków • Braki chodników (Ochojec, Chwałowice) • Niedostępność rowerów miejskich (od kilku lat) • Może riksze? • Boksy rowerowe na osiedlach (mieszkańcy bloków nie mają gdzie trzymać rowerów) • Odśnieżanie chodników zimą! Czasem nie da się przejść • Dokończyć bulwary nad Nacyną • Brak odseparowanej infrastruktury rowerowej od ruchu samochodowego • Utworzenie połączeń rowerowych pomiędzy centrum a dzielnicami • Poprawa jakości nawierzchni chodników • Zwiększenie ilości boksów rowerowych • MOR (miejsce obsługi rowerzystów) • Centrum edukacji rowerowej • Rybnik, brak spójności dróg rowerowych, lecz powstają nowe ścieżki • Chwałowice słabo skomunikowane rowerowo • Popielów słabo skomunikowany rowerowo • Brak rowerów miejskich np. elektryczne, obszary lokalizacji stacji rowerowych • Stacje przesiadkowe, słabo monitorowane, okupowane przez bezdomnych • Oświetlenie na drogach rowerowych, bardziej kontrolowane • Dobre oznakowanie dróg rowerowych • Brak przejazdów rowerowych na przejściach • Duża ilość barier architektonicznych • Spłaszczenie krawężników przy wjazdach na drogi rowerowe • Brak międzydzielnicowych tras rowerowych np. wzdłuż drogi Racibórz Pszczyna • Brak trasy rowerowej ul. 1 maja/Chwałowicka
<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • System roweru miejskiego się nie sprawdza, bo nie ma infrastruktury dla rowerów • Brak potrzeby wprowadzanie systemu roweru miejskiego • Ludzie nie chcą jeździć kontrapasami, nie umieją jeździć nimi • Infrastruktura dla rowerów (kontrapasy chyba głównie) w Rybniku powstaje w centrum, a nie na obrzeżach, co dałoby możliwość dojazdu do centrum
<p>WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dla chętnych, lecz nie kosztem ruchu samochodowego • Pierwszeństwo samochodu na drodze przed pieszymi • Rowery i piesi na jednym chodniku • Infrastruktura rowerowa jest źle lokowana i jest jej za dużo • Uspójnienie sieci dróg dla rowerów

<ul style="list-style-type: none"> • zalecana rozbudowa infrastruktury służącej w miejscu pracy dla rowerzystów (przebieganie, stojaki rowerowe) • poprawa dostępności chodników • zbyt mała ilość dróg dla rowerów (bezpieczne i wydzielone drogi rowerowe) • doświetlanie przejść dla pieszych • wykorzystanie nieczynnych linii kolejowych dla ścieżek rowerowych • zwiększenie współpracy między samorządami na etapie projektowania dróg rowerowych • Rower bardziej do rekreacji • Stan sieci dróg rowerowych jest słaby, brak spójności • Brak ścieżek oznakowanych • 26 marca kawałek ścieżki który może stwarzać niebezpieczeństwo • Tolerancja na drodze dla pieszego rowerzysty i samochodu • Rozdzielenie ruchu jest bezpieczniejsze niż kontrapasy • Ucinanie ścieżek pomiędzy granicami gmin • Niskie krawężniki przy drogach dla rowerów • Na etapach remontu dróg powinno się uwzględniać ścieżki rowerowe
<p>JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Brak chodnika, zły stan utrzymania chodników • Fizyczne oddzielenie chodnika od trasy rowerowej • „tykanie” świateł „klekotanie” sygnały pomocnicze • Miejskie rowery nie powinny być bezpłatne • Wyznaczone miejsca dla hulajnóg • Dopłaty do rowerów elektrycznych • Otoczenie tras rowerowych, chodników, toalety, mała architektura • Węzły przesiadkowe umożliwiające wysadzenie pasażera • Infrastruktura punktowa stojaki • Szersze ścieżki rowerowe i poprawa ich jakości • Poprawa połączeń ścieżek z drogą, wysokie krawężniki • 1-go Maja wyjazd z parkingu zatrzymany w lewo a rowerzysta nadjeżdża z prawej za samochodem zaparkowanym z prawej, zasłania więc ścieżka rowerowa na 1-go Maja sama w sobie jest niebezpieczna
<p>ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Brak ścieżek rowerowych w kierunku Pszczyny, Jastrzębie-Zdroju • Stan nawierzchni wymaga interwencji (dojazdy do posesji prywatnych powodują spore problemy, zmiany wysokości) • Brak ciągłości DDR • Ul. Okrężna – bardzo ruchliwa w obu kierunkach • Niektóre przejścia nie mają azylów, są zbyt wąskie • Brak skoordynowania ścieżek z tymi w innych gminach • Niepewna pogoda do poruszania się rowerem • Brak rowerów miejskich a dobrze to funkcjonowało – hulajnogi przejęły rolę • Brak sieci dróg dla rowerów, brak połączeń w Żorach, nie ma połączeń do gmin sąsiadujących. • Jedyna trasa wzdłuż ul. Dworcowej do Piaskowni jest w całości, wszystkie pozostałe trasy są zrealizowane odcinkami. • Przejazd przez ul. Akademicką, do Kradziejowa można poprowadzić trasę.

- Brak ciągłości infrastruktury w Żorach.
- Z Pawlikowskiego brak przejazdu przez Rynek, aby przeciąć Żory rowerem. Jadąc od Policji można wzdłuż Al. Niepodległości, wąskie gardło to od Traugutta do Dolnego Przedmieścia. Od Górnego Przedmieścia do Rybnickiej jest ok. Od Biskupa połączenie do Dolnego Przedmieścia w kierunku Gichty. Wzdłuż Jana Pawła II do Baranowic potrzebne jest połączenie. Dodatkowo wymagane jest połączenie w kierunku Szerokiej. Często wykorzystywana jest ul. Gajowa. Od Centrum do Baranowic, ulicą Owocową. Jest potencjał, bo uruchomiono pałacyk w Baranowicach dzięki czemu można spodziewać się ruchu turystycznego.
- Od Głównej do ul. Młyńskiej jest nowa droga, odc. Warszawskiej do świateł do Baranowic DK81.
- Ulica Wodzisławska od Ronda Wodzisławskiego do węzła z Aleją AK mamy CPR, urywa się do węzła, dalej jest tylko chodnik.
- Jest standard wykonywania nawierzchni asfaltowej od kilku lat w Żorach.
- Dworcowa do Mikołowskiej wzdłuż leśnej do Śmieszek – jest ok.
- Na ulicy Rybnickiej wymagane jest przebudować chodniki.

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Przy remoncie każdej drogi robiono ścieżki, ale skończyło się to brakiem spójności
- Nowe przepisy wprowadziły chaos pojęciowy
- Z reguły wyznaczane są w szerokości pasa drogowego
- Ciągi pieszo-rowerowe (ul. Słowackiego) -> problem z finansowaniem
- Współpraca gminy i powiatu jest ok, problemy pojawiają się przy drogach wyższych kategorii (nawet przekroczeń) i z PKP PLK (kwestia różnic w przepisach i ich stosowaniu)
- „tory dla rowerów” – wykorzystanie nieczynnych torów kolejowych
- Przejazdy przez drogę wojewódzką (ul. Rybnicka) – brak
- Chodniki – wąskie, w dzielnicach problem z szerokością pasa drogowego (bardzo wąsko)
- Łęczszok – remont (uzgodnienie lokalizacji z ZDW)
- Brak kompleksowości po stronie ZDW w zakresie przebudowy dróg (skupienie tylko na jezdni bez chodnika i DDR)
- Kładki nad rzeką
- Brak stojaków
- Bariery architektoniczne dla rowerów
- Trochę ciągów z kostki
- Problemy z konserwatorem zabytków w zakresie nawierzchni DDR
- Brak świadomości kierowców -> problemy skrzyżowań i zbyt dużej prędkości samochodów
- Odpowiednie oświetlenie rowerzystów, pieszych – np. odblaski
- Brak standardów dotyczących krawężników (70%)
- Brak ciągłości DDR w Raciborzu
- Ignorancja samorządów w kwestii mieszkańców
- Brak potencjału (dojazdy do pracy rowerem)
- Potrzebne kładki rowerowe na rzece Odrze
- Potrzebujemy monitorowane wiaty z możliwością pompowania rowerów (monitoring jest niezbędny ze względu na wandalizm)
- Potrzebne akcje promocyjne zachęcające do jazdy na rowerze np. „rowerowy maj”, „jestem bezpieczny na rowerze” oraz odblaski

- Utrudniony przejazd przez most zamkowy ze względu na duży ruch pieszych w okolicy. Znajdują się tam przejścia dla pieszych bez sygnalizacji. Sugestia wprowadzenia kładek dla pieszych.
- Brak ciągłości infrastruktury rowerowej (np. ul. Bosacka, ul. Piaskowa)
- Brak chodników (np. ul. Brzeska, ul. Kozielska, ul. Słonecznego Stoku, dzielnice: Markowice, Brzezie, Miedonia)
- Niebezpieczne przejścia dla pieszych występują sporadycznie (np. na ul. Gliwickiej, w pobliżu przystanku kolejowego Racibórz Markowice)

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Mieszkańcy są świadomi w zakresie prowadzonego przez samorządy rozwoju infrastruktury ruchu rowerowego. Niemniej wciąż są widoczne braki w tym zakresie – w szczególności powiązań dzielnic peryferyjnych z centrami miast, a także samej spójności sieci tj. zachowanie ciągłości dróg dla rowerów, czy obecności przejazdów dla rowerów wzdłuż przejść dla pieszych. W Raciborzu zgłaszano ponadto braki w zakresie przekroczeń infrastrukturą pieszo-rowerową rzeki Odry. Brakuje także powiązań o charakterze międzygminnym – nie tylko ciągłości sieci, ale także koordynacji działań inwestycyjnych i porozumienia samorządów w tym zakresie.

Nawierzchnia, z której wykonane są ścieżki rowerowe jest różna, niemniej w ostatnim czasie wprowadza się jako standard nawierzchnie asfaltowe.

W części miast funkcjonowały systemy roweru miejskiego. Zdaniem części mieszkańców zasadnym byłoby ich ponowne uruchomienie, z założeniem np. funkcjonowania rowerów elektrycznych. Przeszkodą w funkcjonowaniu systemu roweru miejskiego może być także brak spójnej i przyjaznej infrastruktury, a także konkurencja ze strony hulajnóg.

W zakresie infrastruktury punktowej zgłaszano braki w zakresie stojaków rowerowych przy dużych generatorach ruchu, przystankach, czy stacjach transportu publicznego, także zamykanych boksów rowerowych na osiedlach (Rybnik).

W zakresie rowerowego ruchu turystycznego wskazywano na braki w zakresie Miejsc Obsługi Rowerzystów.

W przypadku chodników, największe braki w tym zakresie są obserwowane w dzielnicach i osiedlach peryferyjnych. Poruszona została także kwestia konieczności ich fizycznego oddzielenia od dróg dla rowerów. Zwracano uwagę na istniejące bariery architektoniczne, w szczególności wysokie krawężniki przy przejściach dla pieszych i przejazdach rowerowych. Z punktu widzenia osób ze szczególnymi potrzebami zgłaszano także konieczność ustandaryzowania nadawanych sygnałów dźwiękowych o rodzaju sygnału na sygnalizatorze.

Ważnym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest także nieuporządkowane pozostawianie hulajnóg, co rodzi niebezpieczne sytuacje.

Należy także wspomnieć, że w trakcie spotkań pojawiały się także głosy iż prowadzone przez miasta Subregionu Zachodniego inwestycje w infrastrukturę rowerową powstają kosztem infrastruktury ruchu samochodowego, co jest tendencją złą i dyskryminującą kierowców.

3.3 Obszar – Transport indywidualny i towarowy

Tabela 3.3 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze transportu indywidualnego i towarowego

<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Niska estetyka parkingów • Parkingi powinny być droższe • Szlabany wjazdowe na osiedla • Niższe abonamenty parkingowe dla osób podróżujących w 3 lub 4 osoby • Strefa czystego transportu (wyłączenie Łony, Placu Wolności) • Więcej infrastruktury wymuszającej bezpieczną jazdę (np. progi zwalniające) • Niebezpieczne wyścigi (Kotucza, 3 Maja) • Paczkomaty wraz z przestrzenią do parkowania (gdyż dostawcy teraz parkują na chodnikach i ścieżkach rowerowych) • Strefa 30 km/h w centrum • Uregulowanie wjazdu na rynek i dostaw towarów •auta dostawcze na chodniku • Ul. Kościuszki w Rybniku, dostawa na chodniku • Strefa zamieszkania tempo 30 dla bezpieczeństwa ruchu • Rondo Kamyczek, tranzyt, zbyt wąska droga wiadukt • Firma Lubcer, korzystanie z kolei zamiast ciężarówek • Niedobczyce, Niewiadom, Paruszowice zbyt duży ruch tirów • Boguszowice – kopalnia transport węgla • Carsharing – rozładowanie ruchu np. Gliwice • Parkingi Kids&Ride przy szkołach, przedszkolach • Parkingi np. 1,5h bezpłatnie żeby załatwić podstawowe sprawy • Parking przy ośrodkach zdrowia • Ustawienie sygnalizacji świetlnej pod pieszych • Ustawienie strefy Tempo 30 w centrum • Problem wokół szkół, duży ruch samochodowy w godzinach szczytu • Ustawienie „ulic szkolnych” – wyłączenie ruchu po skończonych lekcjach • Popularyzacja rowerów elektrycznych
<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Problem z drogami przez co pojazdy transportu publicznego mają trudności z przejazdem • Najlepiej byłoby wyprowadzić ruch towarowy na sieć obwodową • Logistyka miejska, paczkomaty – nie jest to problem • Uspokojenie ruchu – problem z kontrolowaniem ograniczeń w strefach zamieszkania, strefach tempo 30 • Egzekwowanie ograniczeń dałoby dobre efekty, a samo wprowadzanie stref ograniczonego ruchu nie jest wystarczające • Stawka w SPP – ważne, aby miejsce było pewne; lepiej zapłacić więcej i mieć większą szansę na zależenie miejsca postojowego
<p>WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego</p>
<ul style="list-style-type: none"> • wyłączenie miejsc parkingowych z okolicy przejść dla pieszych (np. ul. Kubsza w Wodzisławiu Śląskim) • wyprowadzenie transportu ciężkiego poza centra miast

- proponuje się realizację dróg Racibórz – Pszczyna (DW 935 – droga północna) i realizacja drogi południowej DW 933
- spowolnienie ruchu w miejscach osiedli mieszkaniowych (progi zwalniające, szykany)
- budowa parkingów wielopoziomowych
- zwiększenie ilości miejsc postojowych przy budynkach użyteczności publicznej
- wykonanie parkingu typu Park + Ride
- Za mało miejsc parkingowych na osiedlach
- Wykorzystać nieużytki bez straty dla zieleni
- Drogi dziurawe w mieście są fatalne
- Strefy w centrum miasta, bezpieczne dla pieszych, brak egzekwowania zakazów i przekroczeń prędkości
- Rynek miasta powinien być zamknięty dla ruchu samochodów
- Brak obwodnicy żeby wyprowadzić ciężarówki (tranzyt) z miasta
- Zbyt wąska droga w kierunku Jastrzębia-Zdrój

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta

- Uwzględnić dostawczaki
- Terminale miejskie
- Utrudnienia dla aut przy odbieraniu paczki w paczkomacie
- Brak wdrożenia stref ruchu, jakie są przyczyny?
- Poprawa sygnalizacji świetlnej (inteligentna)
- Modernizacja bardziej obciążonych skrzyżowań
- Prywatny zawsze lepszy niż publiczny
- Tańsza, lepsza bo właściciel chce zarobić więc musi się starać
- Paczkomat to piękny przykład jak prywatny dogadza konsumentowi co urzędnikom zajęłoby lata świetlne bo ich byt nie zależy od zainteresowania
- Więcej swobody dla kierowców, dobrowolność dostosowania jazdy do warunków
- Uczciwe ograniczenia a nie bo są dotacje
- Zamknięcie 1 Maja, deptak na ???, który nigdy na siebie nie zarobi zakorkował miasto

ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta

- Brak uciążliwości dla mieszkańców centrum miast
- Duży ruch na DK81 i obwodnicy + okolice zjazdu z A1
- Przy szkołach są progi zwalniające
- Propozycja wprowadzenia opiekuna/nauczyciela doprowadzającego dzieci do szkoły
- Bezkolizyjne przejścia dla pieszych i przejazdy rowerowe na przejazdach kolejowych
- Punkty przesiadkowe z darmowym parkingiem przy przesiadce na transport zbiorowy
- ITS w Tychach jako przykład do naśladowania – brak ITS w Żorach
- Godziny szczytu rozpoczynają się około 14:00 w Żorach.
- Niebezpieczne punkty w Żorach:
  - Przejazd przez Wiślankę (rowerzyści)
  - Ul. Dworcowa
  - Ul. Leśna
- Tranzyt – poprawi się po budowie Trasy AK do Krzyża przy ul. Granicznej. Dodatkowo przy budowie Jana Pawła II do Armii Krajowej, zmieni się ruch na ul. Okrężnej, bo będzie nowe połączenie.

- Ul. Okrężna – przebudowana kilka lat temu, jest bardzo szeroki pas drogowy, co jest zaletą. W okresie letnim duży ruch rowerów, pieszych, UTO, UWR.
- Aleja Zjednoczonej Europy, Wiślanka – częste kolizje i zdarzenia drogowe.
- Ograniczenie prędkości na ul. Jana Pawła II do Ronda Jastrzębskiego aby wprowadzić ruch na Armii Krajowej po wybudowaniu.
- Wiślanka problemem w Żorach – pojawiły się propozycje kładek dla pieszych.
- Połączenie Rybnik – Żory drogami rowerowymi ul. Rybnicką, Wiślanką, Centrum, Suszec – jest problematyczne.
- Koszt 5km ddr = koszt 1 tunelu.
- Brak możliwości zmian godzin funkcjonowania zakładów pracy – kategoryczny.
- W 2022 roku w SPP zaszły zmiany stawek (wzrosły).
- Obwodnica Północna może być w przekroju 2/2 od DK81 do Kleszczowa 2/1.

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Optymalizacja miejsc parkingowych – generalnie jest deficyt
- Każdy chce parkować jak najbliżej – stąd SPP – była podwyżka ostatnio
- Funkcjonuje ograniczenie czasu parkowania (ale za darmo) – dla zwiększenia rotacji – problem z egzekwowaniem tematu
- Parkingi miejskie oddalone od centrum są bezpłatne
- Jest opracowany projekt parkingu wielopoziomowego (ul. Kowalska) w miejscu istniejącego
- Dostawy są problemem (duże pojazdy, obciążenie) także w centrum
- Ograniczenie czasu wjazdu jest tylko na Rynku
- Brak obwodnicy (RDPP) – tranzyt idzie przez miasto, dałaby możliwość do ograniczeń w samym Raciborzu
- blisko granica z Czechami
- obwodnica wschodnia – obecnie na etapie dokumentacji projektowej
- centra przesiadkowe
- parkingi wielopoziomowe też na
- W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego dostrzegam, że największym zagrożeniem jest wprowadzenie błędnych przepisów ruchu drogowego, np. o bezwzględny pierwszeństwo pieszych na przejściach dla pieszych na przejściach pieszych. Ilość wypadków na przejściach wzrosła dramatycznie od czasu wprowadzenia tego przepisu
- Pojazdy ciężkie – Tak, potrzebujemy obwodnicy i przynajmniej 3 mostów na Odrze by wyprowadzić ruch pojazdów ciężkich z Raciborza
- Paczkomaty oceniamy jako bardzo dobre rozwiązanie
- Strefa tempo 30 to bardzo nierozsądny pomysł, wręcz jest to celowe tworzenie problemu
- Strefy ograniczonego wjazdu jest jawną dyskryminacją, na którą się nie zgadzamy
- Centrum miasta powinno być zwolnione z opłat parkowania
- Mieszkańcy są przeciwnikami budowania mikrorond, które ich zdaniem nie są bezpieczne
- Posiadacze pojazdów elektrycznych mają utrudniony wjazd do parkingów podziemnych.
- Brak drugiego mostu nad Odrą. Wybudowana została obwodnica centrum, która i tak jest podłączona do tego samego mostu, co powoduje zwiększone natężenie ruchu. Budowa dodatkowego mostu wyprowadziłaby ruch z miasta.
- Propozycja rozbudowy obwodnicy
- Błędne rozwiązania drogowe powodują zwiększony ruch samochodów w pobliżu ulic Kolejowej i Sejmowej.

- Mieszkańcy są przeciwni wprowadzania ograniczeń dla samochodów, aby zwiększyć atrakcyjność alternatywnych środków transportu.
- Propozycja budowania dużych parkingów na obrzeżach miast.

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Wspólnymi problemami zgłaszanymi we wszystkich miastach Subregionu Zachodniego są: ruch tranzytowy w tym ciężki, deficyt miejsc postojowych – w szczególności w obszarach centralnych, a także chaotyczne parkowanie dostawców. Planowana jest budowa połączeń o charakterze obwodnicowym, która pozwoliłaby na wyeliminowanie ruchu tranzytowego. Kwestia parkowania w miastach wzbudziła duże emocje, podobnie jak kwestia ewentualnych ograniczeń w ruchu, czy też prędkości w obszarach centralnych. Niemniej pojawiły się głosy iż takie rozwiązania też są konieczne (Rybnik, Racibórz). Podobnie, jak i przy omawianiu obszaru problemowego związanego z transportem publicznym wrócił temat braku rozwiązań typu Park+Ride, który pozwoliłby częściowo zminimalizować presję parkingową na obszary centralne. Zaznaczano, że ewentualne ograniczenia w ruchu musiałyby się wiązać z jednoczesną poprawą oferty i priorytetem dla transportu zbiorowego.

W Rybniku zwrócono także uwagę na duży ruch w godzinach szczytu przy szkołach związany z dowozami uczniów na zajęcia, co powoduje niebezpieczne sytuacje.

Pojawiały się także propozycje związane z wdrażaniem rozwiązań z zakresu Inteligentnych Systemów Transportowych (ITS).

3.4 Obszar – Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne

Tabela 3.4 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze urbanistyki i zagospodarowania przestrzennego

<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Postulat zwięzienia za szerokich pasów ruchu w niektórych miejscach • Rozwój transportu zbiorowego nie nadąża za rozwojem miast • Są dzielnice odcięte od świata (Chwałowice, Stodoły, Radziejów) • Zbyt duże rozlewanie się miast • Słabe połączenie Rybnika z Przegędzą • Potrzeba urządzonych terenów zielonych • Estetyka przystanków, czasem brak ławek • Krawężniki, przystanki, nawierzchnia – często nie da się wyjść z wózkiem • Utrudniony dojazd do zakładów pracy z dzielnic peryferyjnych • Brak park+ride • Agregowanie usług w ramach dzielnic • Słabe zagospodarowanie, niektóre miejskie dzielnice są słabo skomunikowane, brak planów zagospodarowania pod kątem komunikacji zbiorowej, skomunikowania z centrum • Wrzosa, Rybnik brak zagospodarowania przestrzennego słabo rozwinięta infrastruktura • Zamykanie centrum od ruchu pod warunkiem lepszego skomunikowania w transporcie zbiorowym • Uczniowie do szkół w centrum dojeżdżają samochodem, zamiast transportem zbiorowym • Bilet na wszystkie środki transportu • Wyłączanie wybranych ulic w centrum miast
<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nie ma dialogu między podmiotami tworzącymi plany zagospodarowania przestrzennego, a zarządcami dróg, transportu • Nie da się wszystkiego załatwić w gminie i trzeba jeździć do miasta powiatowego (kwestie rejestracji pojazdów, ZUS, kino, basen, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci) • Kwestie zakupów można załatwić w gminach • MPZP nie jest powiązany z PTZ, nie jest to Transit Oriented Development
<p>WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jak najbardziej ok • transport indywidualny ma być rozwijany • zwiększyć ilość miejsc postojowych, dostępność • darmowe parkingi • podnieść prędkość na terenie zabudowanym do min. 70 km/h • pogłębić Odrę • zwiększyć ilości przewozów kontenerów koleją • zwiększyć ilość miejsc postojowych na starych osiedlach, budowa parkingów wielopoziomowych • autostrady bezpłatne (wybudowane z naszych podatków) • Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego dostępności do transportu publicznego • w planowaniu przestrzennym nie uwzględniać dróg bez przejazdu (ślepych), starać się łączyć drogi ślepe • uproszczeniu procedur związanych ze zmianą planów zagospodarowania przestrzennego

- Budowanie nowych osiedli zgodnie z zagospodarowaniem przestrzennym, chodniki, drogi rowerowe, przystanki do centrum, parkingi
- Złe planowanie zagospodarowania terenu pod parkingi
- Do ok. 2005 r. urbaniści pracowali nad zwiększeniem przepustowości ruchu samochodowego w miastach. A potem nagle zwrot 180 stopni. Wszystko musi być spowolnione, ruch utrudniony poprzez:
  - o ścieżki rowerowe
  - o stawianie słupków
  - o progi zwalniające
  - o przejścia dla pieszych
  - o sygnalizacje świetlne
  - o ograniczenia prędkości
  - o ceny paliw, aut, mandatów, parkingów, ubezpieczeń itp.

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta

- Brak powiązania między zagospodarowaniem przestrzennym a transportem zbiorowym
- Połomia, Marklowice Górnem brak transportu zbiorowego. Brak szkoły średniej
- Brak weekendowych kursów -> brak dojazdu do kultury
- Jeśli nie mieszka się w centrum miasta nie można dotrzeć w 15 min
- Wykluczenie transportowe (zbiorowej) w Jastrzębiu-Zdroju -> chęć przeprowadzki
- Komunikacja tylko prywatna, może być publiczna ale prywatna
- Zarobek wyznacznikiem czy dana usługa jest potrzebna
- Konsument finansuje swoje potrzeby
- Systematycznie celowo likwiduje się parkingi i zamyka drogi
- MIĘDZYKRAJOWE FORUM EKONOM. DAWOS – eliminacja własności i zmuszenie

ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta

- Jest odwrotnie do klasycznego rozlewania się miasta – ludzie wracają do mieszkań, ludzie starsi mają łatwiej utrzymać mieszkanie niż samemu duży dom
- Lepiej jest w mieście załatwić różne usługi jak szpital urząd itd.
- Jest dużo nowych przyjezdnych ludzi spoza Żor
- Komunikacja miejska uzupełnia system transportowy po wybudowaniu nowych osiedli mieszkalnych.
- Ul. Dworska (Baranowice), Turkusowa – linia BKM przedłużona do Turkusowej poprzez wydłużenie. W ten sposób zaspokajane są potrzeby, wydłużając linie istniejące, co jest problemem, z powodu braku infrastruktury.
- Należy dostosować infrastrukturę do potrzeb publicznego transportu zbiorowego.
- Przy wydłużeniu linii problemem jest asfalt, nie ma problemu z pętlami – autobusy zawracają bez problemu.
- Linia nr 6 do ul. Dworskiej, to problemem jest ulica.
- Problemem ul. Gajowa (brak infrastruktury).
- Problemem są wąskie przekroje uliczne.
- Problem to ul. Wodziszawska, nawet przy remontach.
- Problem z brakiem infrastruktury przy kolei – brak możliwości dojazdu autobusów.
- Ul. Pukowca – problem ze skrajnią 3,20 jest wysokość, to tworzy problemy z obsługą Baranowic, ponieważ autobusy miejskie (elektryk i hybryda) są wyższe, niż 3,20 dlatego nie mogą wjechać pod wiaduktem i obsługa osiedla jest możliwa tylko dieslami, które są wycofywane.

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Rozlewanie się miasta
- Brak pokrycia planami miejscowymi miasta
- Rozwój zabudowy jednorodzinnej
- Problem z funkcjonowaniem multifunkcyjnych centrów dzielnicowych
- Brak zainteresowania deweloperów „Słoneczny Stok”
- Miasto budowało drogi z RFRD (wewnętrzne -> publiczne, ul. Chorwacka/Grecka/Koszalińskiej) – tereny są uzbrojone
- Dzielnice są w miarę samowystarczalne, szkoła+usługi, problem z przychodniami
- Pola uprawne – modernizacja dróg do gruntów rolnych, drogi dojazdowe do pól jako ścieżki rowerowe
- Gminy wiejskie miały większą możliwość w zakresie scalania działek więc mają lepsze drogi niż nawet miasto
- Racibórz jest obwałowany
- Tak, samochód jest najczęściej jedynym środkiem z możliwością dotarcia do miejsc kultury, obiektów sportowych, szkół, przychodni
- Należy najpierw budować infrastrukturę drogową i rowerową i dopiero wówczas budować osiedla mieszkaniowe
- Podpisanie umowy z dostawcą gazu wymaga podróży do innych miast
- Ludzie częściej przenoszą się na peryferia niż do centrum miast. Młodzi natomiast całkiem opuszczają region i wyjeżdżają na większych miast.
- Sceptyczne nastawienie do miast 15-minutowych.

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Generalnie w trakcie konsultacji zwrócono uwagę, że rozwój systemu transportu publicznego nie idzie w parze z rozwojem zabudowy. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie uwzględniają niezbędnych z punktu widzenia obsługi komunikacją miejską rezerw, nie jest wdrażana w życie także idea Transit Oriented Development.

W zakresie samowystarczalności i multifunkcyjności poszczególnych dzielnic, osiedli czy miejscowości kwestia ta kształtuje się różnorodnie. W dużym stopniu ogólności można powiedzieć, że w zakresie podstawowych usług są one uzbrojone. Problemy mieszkańców pojawiają się w momencie, gdy konieczne jest załatwienie niektórych spraw urzędowych – co wymaga dojazdu do miasta powiatowego (np. Rybnik, gdzie zlokalizowane jest Starostwo Powiatowe), czy niektórych usług komercyjnych (np. zgłoszona przez mieszkanki w Raciborzu konieczność jazdy aż do Rybnika celem załatwienia podłączenia gazu). Dostęp do usług wyższego rzędu (kultura, rekreacja) najczęściej wymaga posiadania samochodu.

Również i w tej części mieszkańcy zwracali uwagę na słabe powiązanie obszarów peryferyjnych z centrami.

W trakcie dyskusji w Żorach i Raciborzu pojawiały się także oceny co do tendencji do suburbanizacji. W tym pierwszym mieście stwierdzono, że obserwuje się tendencje odwrotne tj. mieszkańcy sprowadzają się do miasta, gdzie życie jest prostsze i wszystkie potrzebne instytucje znajdują się blisko. W Raciborzu natomiast, stwierdzono, że mieszkańcy generalnie wolą się osiedlać z dala od centrum, a ludzie młodzi przeprowadzają się do większych miast.

3.5 Obszar – Powiązania ponadregionalne

Tabela 3.5 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze powiązań ponadregionalnych

<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak pieniędzy (w każdym samorządzie) • Potrzeba połączenia różnych gmin ścieżkami rowerowymi • B. słabe połączenie do Gliwic (poza autobusem 34) • Słabe połączenia w weekendy i wieczorem z np. Markłowic, Żor • Dojazd na lotnisko w Pyrzowicach transportem publicznym praktycznie niemożliwy • Utworzenie połączeń ponadregionalnych (velostrady) • Poprawa współpracy między gminami • Brak wspólnej polityki pomiędzy gminami • Zarządzanie transportem zbiorowym na wyższym szczeblu • Jest potrzeba transportu w kierunku Czech, więcej linii kolejowych • Szkieletem transportu -> kolej • Monopol kolei, brak rozwiązań • Dużo mieszkańców pracuje w Czechach • Brak kolei Rybnik – Gliwice • Brak drugiego toru Rybnik – Katowice • Zbyt mała liczba połączeń kolejowych Rybnik - Katowice
<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dużo młodych ludzi dojeżdża do Czech do pracy, ale nie ma problemu z dojazdem • Gmina Czerwionka-Leszczyny ciężko do Katowic i Gliwic
<p>WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest ok, mamy dobre połączenia • bliskość autostrady • bliskość Bohumina (węzeł kolejowy). • Zwiększenie sieci dróg rowerowych łączących powiaty wraz ze stworzeniem powiązań transgranicznych • budowa dróg regionalnych – północnej i południowej • budowa kładki pieszo-rowerowej na rzece Olzie w Gorzyczkach • wydłużenie istniejących połączeń kolejowych do Czech (Bohumin, Ostrawa) • Stworzenie miejsc parkingowych przy wjazdach na autostradę • Brak linii autobusowej Radlin-Racibórz • Za drogie bilety do Czech – lepiej zostawić samochodów w Czechach i jechać lokalną koleją •
<p>JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak połączeń z Cieszynem (transport zbiorowy) • Brak połączeń kolejowych • Żadnego połączenia do Bielska-Białej, Pszczyny • Brak połączeń transportu zbiorowego z Czechami (są zakłady pracy) • Brak połączeń rowerowych z Żorami i Wodzisławiem Śląskim • Brak jednego punktu (dworca) z którego można by jechać wszystkimi aktualnie dostępnymi środkami transportu do miast regionu
<p>ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dojazdy samochodem są ok

- Brak komunikacji publicznej w kierunku Czech
- Powiązania z Pszczyną i są przewoźnicy prywatni
- Brak powiązania komunikacją z Gliwicami
- Mają być pociągi w kierunku Pszczyny/Cieszyna
- Jednotor linii kolejowej do Pszczyny
- Żory-Wodzisław – brak połączeń autobusowych bezpośrednich
- Brak współpracy między JST – działają na przekór sobie
- Żory mają powiązania z Rybnikiem, Pszczyną (bilet za 5zł), Suszcem, Gliwicami i Jastrzębiem-Zdrojem. Pozostałe są mało istotne.
- Problematiczne połączenia regionalne pod kątem finansowym. Połączenia uruchamiane są likwidowane, bo są niedochodowe. Problem z kierowcami.
- Żory – Ostrawa, takie połączenie można realizować tylko samochodem, z uwagi na brak oferty TP.
- Połączenia Jastrzębie Zdrój – Karwina wydaje się być atrakcyjne (duży popyt), ale brakuje danych ile osób tak dojeżdża (do pracy np.).

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Brak połączenia do Gliwic pociągiem
- Dawniej Racibórz był istotnym węzłem kolejowym
- Jest tendencja do powrotu do kolei, ale są częściowo przeznaczane pod ścieżki rowerowe
- Racibórz – Raclawice -> projekt Kolej+
- Dużo ludzi pracuje w Czechach i podąża tam
- Brak transportu zbiorowego kolejowego
- Rowerem do Czech da się dojechać
- Autobusy pracownicze do Czech
- Dojazd do Pyrzowic na lotnisko (brak bezpośredniego)
- Problem z dojazdem do autostrady (bo samo poruszanie się po niej jest ok)
- Nie wiadomo o rozmowach dot. połączeń transgranicznych
- Czesi przyjeżdżają na zakupy (utrudnienia dla mieszkańców mniejszych miejscowości)
- Brak połączeń Racibórz – Głubczyce
- Priorytetem jest kolej – dobre połączenie z Opolem i Katowicami
- Jest potrzeba autobusowych połączeń z Kietrzem
- Przywrócenie linii pasażerskich np. Z Pietrowicami Wielkimi
- Długi dojazd kolejowy do największego centrum przesiadkowego w okolicy – Katowic. Dojazd może trwać aż 2-3 godzin.
- Racibórz nie jest rozwinięty kolejowo. Okoliczne miejscowości są większymi ośrodkami kolejowymi (np. Nędza).
- Najbliższe lotnisko jest w Ostrawie.
- Ceny biletów kolejowych nie są atrakcyjne względem przejazdów samochodowych przy przejeździe więcej niż jednej osoby (trasa Racibórz-Katowice-Kraków/Warszawa)
- Słabe skomunikowanie z Katowicami

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Najczęściej zgłaszanym przez mieszkańców problemem w zakresie powiązań zewnętrznych Subregionu Zachodniego był brak połączeń komunikacją publiczną z Gliwicami, gdzie znajdują się miejsca pracy i uczelnie. Dojazd do miasta wojewódzkiego tj. Katowic również wymaga poprawy, w szczególności biorąc pod uwagę transport kolejowy.

Wschodnia część Subregionu Zachodniego ciąży także do Pszczyny, Cieszyna czy Bielska-Białej. Komunikacja publiczna, a także infrastruktura rowerowa w tych kierunkach wymaga poprawy. Mieszkańcy zwracali także uwagę na brak bezpośredniego połączenia w kierunku lotniska w Pyrzowicach.

Republika Czeska stanowi istotny cel podróży związanych z dojazdami do pracy. Brak jest atrakcyjnych połączeń o charakterze transgranicznym, które można by było wykorzystywać w codziennych dojazdach. Niemniej czeskie zakłady pracy organizują autobusy, które dowożą pracowników z obszaru Subregionu Zachodniego.

3.6 Obszar – Dialog z mieszkańcami

Tabela 3.6 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze dialogu z mieszkańcami

<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog b. istotny, zły przykład: ul. Kominka • Terminy konsultacji powinny być dostosowane do czasu mieszkańców • Odpowiednie wcześniej informowanie o konsultacjach • Odpowiednie, nowoczesne formy przekazu (internet, radio), czasem plakaty • Rowerowy Maj – super akcja • Dzień Zrównoważonego Transportu • Ciś na Kole jak urzędnik • Bilet zrównoważony (zniżki dla posiadaczy samochodów, za okazaniem dowodu rej.) • Akcja rowerowy maj • Bilet zrównoważony • Rada Seniorów -> dyskusje nt. transportu zbiorowego • Brak rozpropagowania korzyści nt. transportu zbiorowego • Informacja promocyjna wywieszona na parkingach bardziej użyteczna. Brakuje jej dla osób, które rzadko poruszają się komunikacją zbiorową • Promocja biletu, konsultacje społeczne są prowadzone tylko dla pasażerów, nie dla mieszkańców • Brak uzasadnienia uwag mieszkańców, np. na konsultacjach dot. transportu. Brak skuteczności takich konsultacji, brak zmian • Przemieszczanie się starszych osób np. do przychodni, cmentarza, sklepu • Rowerowy Maj w szkołach podstawowych • Rywalizacje między zakładami pracy w dojazdach rowerowych • Europejski Tydzień Transportu • Wyścig na czas pomiędzy rowerem, autobusem i samochodem (np. z elektrowni do centrum) • Więcej promocji w mediach (TV, Radio), social mediach • Akcje z zamykaniem ulic, ulice tylko dla pieszych, eventowe zamykanie dróg, pokazanie ludziom co można zrobić zamiast samochodów
<p>RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie ma dialogu z mieszkańcami • Ludzie nie są zainteresowani współpracą, nie przychodzą na spotkania konsultacyjne, pojawiają się wtedy gdy jest jakiś problem • Jeżeli infrastruktura dla rowerów i pieszych będzie odpowiednia, to rodzice pozwolą dzieciom dojeżdżać do szkoły samemu
<p>WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebiega ściśle wg zasad wdrażanej ideologii zrównoważonego rozumu • nasze nawyki transportowe są dobre • za mało promocji transportu indywidualnego, który promuje wolność i swobodę • koleje Maglev • dostęp do nowoczesnych technologii • czerwona rtęć • Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie korzystania z transportu rowerowego i pieszego

<ul style="list-style-type: none"> • edukacja dzieci i młodzieży w zakresie transportu publicznego z zastosowaniem nowoczesnych technik (wprowadzenie przedmiotu specjalistycznego w tym zakresie) • budowa miasteczka ruchu drogowego w każdej gminie • Edukacja dla seniorów w klubach seniora, KGW • Konsultacje operatorów transportu – robią je tylko po to żeby były, nie uwzględniają uwag mieszkańców • Akcja zachęcająca do zostawienia samochodów na parkingu i przesiadka na inny środek transportu • Akcja promocyjna bez samochodu, weekendy darmowe, na odcinku z centrum przesiadkowego miejsca X darmowa – miasto Wodzisław
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Brak konsultacji z mieszkańcami • Za mało informacji o konsultacjach • Najważniejsza jest oferta (więcej kursów, synchronizacja, wygoda, bezpieczeństwo, jakość kulturalna obsługa, niskopodłogowce, asysta dla osób starszych, z niepełnosprawnościami) • Szkolenia dla osób starszych i innych jak korzystać z komunikacji • Programy lojalnościowe w transporcie zbiorowym • Konsultacje powinny być bardziej reklamowane i w miarę możliwości odbywać się w dniu wolnymi aby większa ilość osób mogła przyjść • Ulotki nie spełniają swojej roli ponieważ jesteśmy nimi zasypywani • Dzień bez samochodu • Brak rozgłoszenia tak istotnego tematu by przeszło cichaczem 15 minutowe miasta • Plakaty, portale, witryny sklepowe
ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Administracje mieszkalne • BKM gdy konsultowano uwagi, to: <ul style="list-style-type: none"> ○ Informacje były podane, ○ Zbierano informacje w formie papierowej (uwagi), ○ Stricte do uwag nie było odniesienia się w formie odpowiedzi na uwagi.   • Brak komunikacji pomiędzy miastem Żory, a Radami Dzielnic, informacje o spotkaniach i konsultacjach trafiają zbyt późno. • Propozycja, aby kwestią informacji i organizacji zajęły się Rady Dzielnic? • Brak portalu o konsultacjach społecznych lub jakiegokolwiek miejskiego o informacjach. Brak reklamy, która jest istotna dla konsultacji. Brak kontaktu z ludźmi. • Promocja projektów, spotkań przeniosła się na portal Facebook. • Rozważyć, aby informacje były na innym kanale. • Dobre informacje oraz promocję ma biblioteka, przez wydarzenia na Facebooku promują fajnie i z sensem, nie ma tego w MOK i MOSIR. • Konsultacje Urzędu Miasta Żory – spotkania warsztatowe mają dobrą formułę, jednak z doświadczeń UM z reguły takie warsztaty nie mają miejsca, gdyż konsultowany jest gotowy dokument, do którego wnoszone są tylko kosmetyczne uwagi. Konsultacje powinny być prowadzone podczas tworzenia dokumentu (jak w SUMP).
RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Akcje informacyjne w ramach dnia bez samochodu • 3 masy krytyczne (2009-2016) – gromadziły bardzo dużo ludzi

- Ścieżki na wałach (kostka betonowa) w porozumieniu z RZGW od Parku Zamkowego 15 km objazdem – rajdy rodzinne (zorganizowane, z partycypacją miasta)
- Funkcjonują nieformalne grupy rowerowe
- RowerON – na terenie całego Subregionu (Czesi + K-Koźle + Subregion) – nagrody za zwiedzanie obszaru rowerem
- Koleje Śląskie – darmowy przejazd rowerem w trakcie wakacji
- KONSULTACJE SPOŁECZNE:
  - Wyłożenie planów: brak zainteresowania społecznego
  - Przebudowa dróg: słabe zainteresowanie (kilka osób), dopiero w momencie gdy przyjdzie do realizacji społeczeństwo się uaktywniło (ul. Bema)
  - Po fakcie cisza – wszyscy są zadowoleni
  - Spacerki badawcze się odbywają, ankietowanie w terenie, spotkania poza urzędem – dedykowane dla poszczególnych grup
- Mieszkańcy Raciborza są rozsądni (czytaj: ekologiczni=ekonomiczni), od zawsze stosują rozwiązania typu carpool – wzajemne podwożenie się do pracy
- Mile widziane akcje promujące transport rowerowy „rowerowy maj”. Lecz należy podkreślić, że w naszym klimacie rower jest efektywnym środkiem transportu tylko przez kilka miesięcy
- Brak znajomości akcji dotyczących transportu zbiorowego
- Pojawiają się spotkania z mieszkańcami dotyczące rozwoju transportu i oceniane są pozytywnie.
- Wśród uczniów do przejazdu autobusami zachęca to, że jeżdżą nimi również koledzy – można pójść w tym kierunku przygotowując akcje promujące transport zbiorowy.

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Podsumowując uwagi dotyczące dialogu pomiędzy samorządem a mieszkańcami należy stwierdzić o negatywnym odbiorze procesów konsultacyjnych przez mieszkańców. Zgłaszano takie problemy jak: brak odpowiedniego rozpropagowania informacji o spotkaniach, brak odzewu ze strony administracji co do uwzględnienia bądź nie postulatów mieszkańców, a także przyjętego uzasadnienia rozwiązań. Z drugiej strony przedstawiciele urzędów zwracali uwagę na słabe zainteresowanie mieszkańców udziałem w konsultacjach, w szczególności na wczesnych etapach realizacji inwestycji. Silny głos mieszkańców pojawia się dopiero w momencie przystąpienia do realizacji w terenie.

Uczestnicy kojarzyli takie akcje związane ze zrównoważoną mobilnością jak: Europejski Tydzień Mobilności, Dzień bez samochodu, czy Rowerowy Maj.

W zakresie możliwości popularyzacji i promowania zrównoważonych sposobów przemieszczania się wskazywano na wykorzystanie mass mediów i mediów społecznościowych.

3.7 Potencjalne scenariusze

W tej części warsztatów uczestnicy mieli za zadanie wskazać przykłady działań na rzecz zrównoważonego i ekologicznego systemu transportu.

Tabela 3.7 Propozycje mieszkańców w zakresie zrównoważonej mobilności

RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa spójności infrastruktury rowerowej • Większa ilość autobusów (szczególnie nocnych!) • Rozwój komunikacji z alternatywnymi paliwami • Edukacja w celu kształtowania pozytywnych postaw wobec transportu zbiorowego • Stworzenie konkurencyjnej i jakościowej oferty komunikacji miejskiej • Kolej jako kręgosłup jako ponadlokalny transport • Komunikacja miejska -> większa częstotliwość kursów • Zakup pojazdów ekologicznych (wodorowych, elektrycznych) • Budowa infrastruktury rowerowej • Lokalne ograniczenia ruchu • Zielone przystanki • Stacje ładowania pojazdów elektrycznych • Większe autobusy w godzinach szczytu • Strefy wyłączone z ruchu • Nowoczesny tabor (autobusy na prąd, na wodór) • Zwiększenie roli małej architektury miejskiej (co zachęci do ruchu pieszego)
RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego
WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój publicznego transportu zbiorowego • Samochód dla każdego (z dowolnym silnikiem) • Prawo jazdy w szkołach średnich wprowadzone do programów nauczania • Rynek rozstrzygnie
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa cyfryzacji i częstotliwości odjazdów • Poprawa jakości i ilości ścieżek rowerowych • Modernizacja sieci drogowej • Synchronizacja • „dobra” oferta • Dać nam święty spokój i nie zabierać wolności pod pretekstem fałszywego hasła ekologii
ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa infrastruktury rowerowej w celu zwiększenia spójności + powiązania zewnętrzne Żor + budowa tras rowerowych. • Węzły przesiadkowe są dobrym działaniem, proponuje się przy obwodnicy do Autostrady lub przy stacji Żory Północ, lub przy Miasteczku Westernowym w kierunku Katowic (powinny mieć formę P+R). • Przygotowanie infrastruktury drogowej pod autobusy. • Parking przesiadkowy przy Rondzie Gliwickim (car-sharing). • Połączenie systemu transportowego z uwzględnieniem inwestycji CPK (szprychy kolejowe), Kolei +

<ul style="list-style-type: none"> • Przystanek przy miasteczku westernowym do Katowic • Rozwój transportu publicznego • Dowolność wyboru środka transportu • Carpooling • Efektywne wykorzystanie pasa drogowego – chodnik/ścieżka/CPR/jezdnia • Buspasy – ul. Wodzisławska
RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Zakup autobusów elektrycznych • Ma powstać centrum przesiadkowe przy PKP ze stacjami do ładowania (modernizacja dworca PKS) i na bazie PK • Poprawa ścieżek rowerowych • Kładki przez Odrę i w ramach mostu kolejowego • Zwiększenie sieciujących się ścieżek rowerowych • Zwiększenie ilości przystanków autobusowych i częstotliwości jazdy • Stała dbałość o infrastrukturę drogową: remonty i budowy • Zwiększenie ilości połączeń kolejowych • Stworzenie aplikacji mobilnej umożliwiającej kupno biletów, rezerwację bus-a (telebus)

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Analiza wskazywanych przez mieszkańców potencjalnych działań, wskazuje, że generalnie mieszkańcy są świadomi jakie z nich są związane z rozwojem mobilności zrównoważonej. Należy wskazać, że większość z nich dotyczy kwestii rozwoju i poprawy funkcjonowania transportu publicznego. Pojawiały się także propozycje związane z rozwojem spójnej infrastruktury rowerowej.

Jako podsumowanie prac grupy, każda z nich miała wspólnie wypracować jedną zmianę, która zostałaby wprowadzona w systemie transportowym, gdyby grupa przejęła władzę w mieście.

Tabela 3.8 Wskazanie mieszkańców jednej zmiany w systemie transportowym

RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Integracja systemu komunikacji miejskiej (jedna taryfa, jeden bilet itd.) • Transport publiczny • Likwidacja barier komunikacyjnych (eliminacja dysproporcji komunikacyjnych na terenie miasta) • Zwiększenie roli transportu publicznego plus konkretne rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami
RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego
<ul style="list-style-type: none"> • Chyba transport publiczny i węzły przesiadkowe
WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Więcej samochodów!
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Jeden punkt centralny integrujący publiczne i prywatne środki transportu • „Lepsza wersja” transportu publicznego (głównie autobusy) • Przywrócenie swobody i wolności
ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie częstotliwości TZ / Integracja różnych form transp. samochód osobowy + TZ + rower

RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego

- Ułatwienia dla autobusów (bus pasy, ITS)
- Budowa systemu transportowego opartego o komunikację zbiorową i ruch rowerowy, tak aby centrum miasta mogło funkcjonować bez samochodu
- Inwestycje w infrastrukturę -> ścieżki, drogi, kładki, mosty

źródło: opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez mieszkańców

Podsumowując propozycje decyzji wskazanych przez poszczególne grupy należy wnioskować o dość istotnym skupieniu się na kwestiach transportu publicznego – jego atrakcyjnej oferty oraz integracji.

Należy także zwrócić uwagę na pojawiające się głosy o „wolności”, „swobodzie” i „dowolności” w wyborze środka transportu zgłaszane przez niektóre osoby na spotkaniach, a także negatywny oddźwięk ewentualnych ograniczeń w transporcie indywidualnym. Podejmowane działania powinny więc skupiać się na stworzeniu takiego systemu zrównoważonej mobilności, aby był on na tyle atrakcyjny, że zmiana środka transportu następować będzie przede wszystkim na skutek samodzielnych decyzji mieszkańców obszaru Subregionu Zachodniego.

Na końcu uczestnicy byli proszeni o odniesienie się do potencjalnych scenariuszy rozwojowych (z wyraźnym zaznaczeniem, że nie mają one charakteru ostatecznego i służą wyłącznie zbadaniu odzewu społecznego). W ocenie prowadzących konsultacje odniesienie się przez uczestników do rozważanych scenariuszy, wywołało u nich trudności. Mieszkańcy skupiali się na problemach szeroko pojętej mobilności, a także potencjalnych sposobach ich rozwiązania w ujęciu lokalnym.

Tabela 3.9 Odniesienie się mieszkańców do rozważanych scenariuszy

	TRANSPORT PUBLICZNY	MOBILNOŚĆ	ELEKTROMOBILNOŚĆ	TAK JAK DOTYCZAS	INNE
RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców miasta	Postawienie na autobusy, kolej jako uzupełnienie Większa częstotliwość autobusów Wysoka jakość transportu publicznego Polityka cenowa zachęcająca do korzystania z komunikacji zbiorowej	Dzielnice bezpieczniejsze dla ruchu rowerowego i pieszego, poprawa chodników, oświetlenie, dobrze skomunikowane liniami do pracy, szkoły, przedszkola Węzły przesiadkowe – dostępne i kompletne Rola akcji uświadamiających (Rowerowy Maj) – może podobne dla pieszych?	Większa popularyzacja rowerów elektrycznych, wypożyczalnie itp. Dostępne punkty ładowania pojazdów (auta, rowery) na terenie Miasta	Zachować kierunek zmian rozwoju (zakupy nowoczesnego i ekologicznego taboru)	Linia autobusowa Rybnik – Bieruń – Niedobczyce – Wodzisław Lepsza promocja biletu komunikacyjnego dla niepasażerów
RYBNIK – spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego			Im więcej samochodów i autobusów elektrycznych będzie, tym więcej stacji ładowania powinno powstać Czerwionka-Leszczyny – chcą w obrębie węzła wybudować stacje ładowania pojazdów		
WODZISŁAW ŚLĄSKI – spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego	Kolejka podmiejska więcej przystanków	Obniżka VAT (na 3%) na samochody Likwidacja akcyzy na samochody Obniżyć drastycznie podatki na paliwa Skutery dla młodzieży	Pomyłka systemu		Wolna energia

	TRANSPORT PUBLICZNY	MOBILNOŚĆ	ELEKTROMOBILNOŚĆ	TAK JAK DOTYCZAS	INNE
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ – spotkanie dla mieszkańców miasta	Preferowany scenariusz to rozwój oferty autobusowej				
ŻORY – spotkanie dla mieszkańców miasta	Czy połączenie do Jastrzębia-Zdroju koleją ma sens? Gdyby powstała stacja na obrzeżach Jastrzębia-Zdroju, zyskałyby Żory. Połączenie ul. Ogrodniczej z Przynicką? Obsługa Baranowic jest kluczowa. Aleja Zjednoczonej Europy i Baranowice to potencjał dla projektów Kolei+. Warta rozważenia jest linia ekspresowa do Rybnika bardziej niż kolej. Żory zbyt małym miastem Kolej średnio – dworzec jest daleko od skupisk mieszkalnych Kolej do Katowic, Gliwic!	Węzeł autostradowy – potencjał do carsharingu Ten scenariusz wydaje się być najbardziej właściwy -> z uwagi na wykonywane odległości podróży Kwestie społeczne (górnictwo – ciężka praca, duże odległości, pogoda)	Tabor elektryczny - super		
RACIBÓRZ – spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego	Wdrożenie mniejszych jednostek z większą częstotliwością Autobus na żądanie Aplikacja transportu zbiorowego Transport międzygminny -> zwiększenie częstotliwości połączeń	Aplikacja Autobus na żądanie Drogi rowerowe do centrum Zdecydowanie przeważa i będzie przeważać transport indywidualny, tj. samochody	Ładowarki na parkingu wielopoziomowym Zdecydowanie NIE	Tak jak dotychczas plus wzmocnienie infrastruktury i poprawienie atrakcyjności transportu zbiorowego (kolej i autobus)	Zdecydowanie nie popieramy aktualnego kierunku Unii Europejskiej w zakresie mobilności

4 Podsumowanie

Przeprowadzone w dniach 24-27 kwietnia 2023 r. konsultacje w miastach Subregionu Zachodniego miały charakter diagnostyczny i przyczyniły się do lepszego poznania problemów i uwarunkowań funkcjonowania systemu mobilności na analizowanym obszarze, w szczególności z perspektywy mieszkańców.

Należy wskazać, że najistotniejszymi punktami w dyskusji, niezależnie od lokalizacji, było funkcjonowanie systemu transportu publicznego, a także ruch pieszy i rowerowy.

W zakresie komunikacji zbiorowej do problemów należą: brak integracji taryfowo-biletowej, malejąca liczba kursów, niewystarczająca częstotliwość odjazdów poza godzinami szczytów komunikacyjnych, w szczególności wieczorami i w godzinach nocnych, brak częstych połączeń pomiędzy poszczególnymi miastami Subregionu Zachodniego. Problemem jest także brak parkingów Park+Ride umożliwiających pozostawienie samochodu i dalszą podróż transportem zbiorowym.

Mieszkańcy obserwują iż samorządy prowadzą inwestycje w infrastrukturę ruchu rowerowego, niemniej poważnym mankamentem jest brak spójności i kompleksowości sieci, zarówno w ujęciu miejskim, jak i subregionalnym.

Wiele emocji wywołały kwestie ewentualnych ograniczeń dla transportu indywidualnego. Na spotkaniach prowadzący spotykali się z niekiedy mocno negatywnym odbiorem pomysłów z zakresu uspokajania ruchu, czy wprowadzania ograniczeń dla samochodów, włącznie z odwoływaniem się do teorii spiskowych. Niemniej w ogóle osób zebranych na spotkaniach były to zdania jednostkowe. Niemniej jest to ważne uwarunkowanie w kontekście zarówno ewentualnie proponowanych rozwiązań z zakresu edukacji, a także sposobu prowadzenia spotkań konsultacyjnych w kolejnej fazie.

Z punktu widzenia przejrzystości procesu konsultacyjnego, co także było zgłaszane w trakcie spotkań, zasadnym jest rozważenie możliwości odnoszenia się do każdej zgłoszonej uwagi wraz z uzasadnieniem zwłaszcza w przypadku prezentowania konkretnych rozwiązań.

Podsumowanie prac grup, wskazuje że zainteresowanie uczestników konsultacji dotyczy przede wszystkim kwestii związanych z transportem publicznym.

Spis tabel

Tabela 1.1 Frekwencja na spotkaniach warsztatowych.....	9
Tabela 3.1 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze transportu publicznego.....	15
Tabela 3.2 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze ruchu rowerów i pieszych.....	21
Tabela 3.3 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze transportu indywidualnego i towarowego.....	25
Tabela 3.4 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze urbanistyki i zagospodarowania przestrzennego.....	29
Tabela 3.5 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze powiązań ponadregionalnych.....	32
Tabela 3.6 Problemy zgłaszane przez uczestników w obszarze dialogu z mieszkańcami.....	35
Tabela 3.7 Propozycje mieszkańców w zakresie zrównoważonej mobilności.....	38
Tabela 3.8 Wskazanie mieszkańców jednej zmiany w systemie transportowym.....	39
Tabela 3.9 Odniesienie się mieszkańców do rozważanych scenariuszy.....	41

Spis rysunków

Rysunek 1.1 Informacja ze strony internetowej UM Racibórz dot. konsultacji społecznych SUMP.....	7
Rysunek 1.2 Post na portalu Facebook UM Jastrzębia-Zdroju zapraszający do udziału w spotkaniu.....	8
Rysunek 1.3 Przykładowy plakat zapraszający do udziału w spotkaniu.....	9
Rysunek 1.4 Awers i rewers ulotek dystrybuowanych w ramach Fazy 1. Konsultacji.....	10

Spis fotografii

Fotografia 2.1 Spotkanie dla mieszkańców Rybnika.....	12
Fotografia 2.2 Spotkanie dla mieszkańców powiatu wodzisławskiego.....	12
Fotografia 2.3 Spotkanie dla mieszkańców powiatu rybnickiego.....	13
Fotografia 2.4 Spotkanie dla mieszkańców Jastrzębia-Zdroju.....	13
Fotografia 2.5 Spotkanie dla mieszkańców Żor.....	14
Fotografia 2.6 Spotkanie dla mieszkańców powiatu raciborskiego.....	14